

ՋԱՐԿԱՐՆԱՆ ՀՐԱՑԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆԷ

Ե Ր Գ

ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ ԵՎ ՄՈՒՆ

Ս Ի

Ե Ր Գ

ՎԱՍՆ ԼԻՆԳ ԱԵՈՒՐՆ

ԱՐԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԵՏԱ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ՄԱՆԿԱՆՑ

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

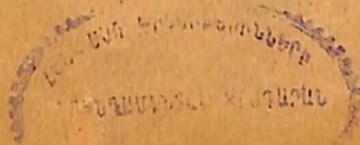
Կ. ՊՈՒԽՅ

ԱԹՄԵՏՐԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆՆԵՐ

Մ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

1929

ԳԻՆ 2 ԳՐԵ.

ԵՐԳ ՇԱԲԱԹԱՊԱՀՈՑ

ԶԿՆԻ ՓԱՌՔ Ի ԲԱՐՉՈՈՒՆՍԻՆ

Բ.Յ. — Լոյս տուր Տէր աչաց իմոց. զի մի եր-
բէք նընջեցից ի մահ: Մի ասացէ թշնամին
թէ յաղթեցի նրմա. կամ նեղիչք իմ հնճա-
ցեն թէ ես սասանեցայց:

Գ.Յ. — Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց, և լուսով
երեսաց քոց տեսանեմք ըզլոյս: Մագեա՛ զո-
ղորմութիւնս քո սրք ճանաչեն ըզքեզ. զար-
դարութիւնս քո ոչք ուղիղ են սրբաիւք:

Դ.Յ. — Ես ասացի, Տէր ողորմեա՛ ինձ. բժշկեա՛
զանձն իմ ես մեղայ քեզ: Երանի որ խորհի
զազքատն և ըզտրնանկն յաւուր չարի փըրկէ
ըզնա Տէր:

Ե.Յ. — Եո առ քեզ Տէր աղաղակեցի. առաւօտու
աղօթք իմ ժամանեցեն առ քեզ: Ընդէ՛ր
Տէր, մերժես զանձն իմ, կամ զարձուցանես
զերեօրս քո յինէն:

Ուր. — Մըացեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր.
խոնարհեցի ունկըն քո ՚ի խնդրուածս իմ:
Տէր Աստուած՝ փրկութեան իմոյ ի տուէ կար-
գացի և գիշերի առաջի քո:

A 59755

ԵՐԳ

Տեառն ՆԵՐՍԻՍԻ վասն Երկբորդ աւուր
Արարչութեան, եւ վասն Երկնայնոց զօրացն

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

Արարչական բանին հրաման
Ի յերկրորդումն աւուր ըսկզբան
Ըջջուրսն 'ի ջուքցրն բաժանեաց,
Հաստատութեամբ պարունակեաց.
Որով զաշխարհս հողեղինաց
Անջըրպեանաց ի հրեղինաց.
Ընդ նոսին որդի'ք լուսոյ՝
Տո՛ւք օրհնութիւն Երրեակ Լուսոյն:

Բազմաչեայ հոյլք Քրովբէից՝
Երեքսրբեանըզ Սրովբէից,
Աթոռք անեղ Աստուածութեանքն
Համագոյ Երրորդութեան,
Բարեխօս լերուք առ Տէր
Վասըն մանկանց եկեղեցւոյ. Ընդ-

Գերագոյն իշխանութիւնք
Եւ անփոփոխ միշտ Տէրութիւնք,
Անյաղթելի սուրբ Զօրութիւնք՝
Ի յԱրարչին փառատրութիւն,

Ազաչեցէ՛ք զՏէրն ողորմած
Անտես չառնել զգործս ձեռաց. Ընդ .

Գասք անմարմնոցըն պետութեանց
Հրեշտակապետք բարձրութեանց,
Հոգիք հրեղէնք և սպասաւորքք
Հրեշտակաց զինուորութիւնք,
Մաղթեցէ՛ք զՏէրն տէրանց
Վաստն մարդկան երկրաւորաց. Ընդ .

Երկնաւորաց դասուց վերնոց՝
Օրհնարանից քոց զըւարթնոց
Քաղցրասցի՛ն առ քեզ զըթած
Որ վասն մեր ձայն մաղթանաց,
Զորս և տայես մեզ պահապան
Յայսրս՝ հետէ մինչ ՚ի վախճան. Ընդ .

Զօրութեանց և Տէրութեանց՝
Իշխանութեանց և Պետութեանց,
Եւ ամենայն Անուանելոց
Որք ՚ի յերկինս պաղատանօք,
Ընկա՛յ Քրիստոս ուրախութեամբ
Զմեզ յօր մահու և յարութեան.
Ընդ նոսին օրհնել հոգւով
Ըզրեզ մնդ Հօր փառաւորելով:

ՅՐԵՔՆԱԹԻ

Վասն Յերոզ առ Սրաշուքեան, եւ վասն
Յերոզի դարուն. եւ ի Յովնաննէս Մկրտչի

Էական բանն որ ընդ Հօր
Արարչակից եւ համագօր,
Յերրորդ առ Սր զՂուբան գատոյց,
Ըզրոյսս եւ գտունկըս բրդխեցոյց,
Իսկ 'ի յերրորդ դարուն գարձեալ
Ձլուբսն հեղեղ ցամաքեցոյց,
Ձնոյ տապանաւն իւր ապրեցոյց,
Ձկնդանեաց սեռս աճեցոյց.
Տո՛ւք օրհնութիւն անձառ լուսոյն
Հօր եւ Որդւոյ եւ Սուրբ Հոգւոյն:

Ընդ ծառոց երկրի զգալեաց
Տընկեաց եւ գտունկս Միմանայեաց,
Ձհեղեղ մեղացն ցածուցեալ,
Ձգասս արդարոց բազմացուցեալ,
Յորոց եւ մեծն 'ի ծնունդս կանանց
Միջնորդ շնորհաց եւ օրինաց. Տո՛ւք.

Թագաւորին երկնից զինուոր
Արքայութեանն աւետաւոր,
Խնդրեա՛ դընել երս 'ի սրաի
Սո՛ 'ի հովտէս տրամականէ,

Յուխտեալ տեղին Տէրունական ,
Ի խոստացեալն որդւոց մարդկան՝ Տո՛ւ.ք .

Ժառանգին Հօր սպասաւոր ,
Եւ յարգանդէ երկըրպագող ,
Կարապետ և Մըկրախէ
Յինձ որ մեղաց մերոց քաւիչ :
Լե՛ր Քրարեխօս առ նոյն գըթած՝
Ջնջիլ ըզգիր մեր յանցանաց . Տո՛ւ.ք .

Ի Հօրէ լոյս ծագեցար
Մեռեալ բնութեանս կենդանարար ,
Առաքեցեր յառաջընթաց
Սուրբ զՅովհաննէս քարոզ կենաց .
Սորին հայցմամբն Ամենակալ ,
Ըզպաղատանս մեր ընկա՛լ . Տո՛ւ.ք .

Լուսաշաւիղ յերկինս ելին
Հողանխութեայ սուրբ Հրեշտակին .
Արժանացո՛ր ըզմեզ նորին
Նեզ և անցուկ ճանապարհին .
Ձի հետեւոզ գոլով նորին
Հօր քո վերին օթեւանին ,
Եւ երգեսցուք ընդ երջանկացն
Որդւոց լուսոյ քեզ երգ փառաց :

ՉՈՐՐՈՐԳԻ

Վասն Չորրորդի առաջ Աբարչուքեանն,
և վասն Չորրորդի դարուն, և վասն
Աւետեաց Ասուածածնին:

Խաւարն անգոյ և սկըզբնածին
Հայածեցաւ յօրն առաջին.
Հոյսն աչն պայծառ յօր չորրորդին
Յարեգական նիւթ հաւաքեալ.
Հուսինն ՚ի տիպ յուսոյ ստեղծեալ՝
Եւ աստեղաց պարք յօրինեալ,
Որով օրհնի Ասեղծողն էից
Ի բանաւոր պաշտօնէից:

Ծածկեալ խորհուրդքն ծանուցաւ
Չորրորդ դարուն Իստհակաւ.
Ի չորրորդ օր դարձեալ Հրեշտակն
Ետ գաւետիսքն Կուսական.
Թէ լոյսն որ ոչ բովանդակի՝
Ի քէն մարմնով պարունակի.
Յոր օրհնեցայք ազգ երկրածինք
Տո՛ւք օրհնութիւն Պրտոյ կուսին:

Կուսին նախնւոյ մօրն Եւայի
Յորմէ Ագամբն հին պարտի.

Բարձան անէծքըն տրտմական
Քո սուրբ ծնընդեամբ կոյս Մարիամ,
Ազաչեա՛ զքո Միածինն՝
Թողու՛լ զմեզօ որդւոց նոցին. Յոր.

Հարսն ընծայեալ յերկրէ յերկինս
Յոր նամբառնամք առ քեզ զհոգիս.
Յոր լրսելոյ քո զաւետիս՝
Խնդրեա՛ լինել մեզ լսելիս,
Զձայն աւետեաց քո Միածինն՝
Եթէ՛ Եկա՛յք օրհնեալք Հօր իմ. Յոր.

Զայնիւ առ քեզ Տէ՛ր պաղատիմք
Եւ առաջի քո անկանխմք.
Ազաչանօք Աստուածածնին
Շիջո՛ ի մէնջ զբոց նոցին.
Տո՛ւր արտասուօք զմեզրս ջնջել
Եւ վերըստին զմեզ նորսգել. Յոր.

Ղեկավար ճարտարապետ,
Առցեր ընդ ծով կենցաղս անհետ.
Վերաբերեա՛ ընդ Պետրոսի
Զմեզ ՚ի յալեաց մեղաց ծովէս.
Պաղատանօք գերազու՛նին,
Քնապական քում Մընողին. Յոր.

ՀԻՆԳԵՐՈՂԻ

Ը վասն Հինգերորդի Աւուր Արարչութեանն,
եւ վասն Հինգերորդի դարուն, եւ ի սուրբ
Առաքեալսն Քրիստոսի

Ճառագայթեալ Բանն 'ի Հօրէ՛
Յօր հինգերորդըն հրամայէ,
Բրդխեալ ի ջրոց սևոս կայտառաց
Եւ թեւաւորս օգականաց .
Իսկ ի դարուն հինգ մրկրրաին
Յամպն եւ ի ծովն Իօրայէլ հին .
Տացուք հրաչից ներգործողին
Պատիւ եւ փառս անեղ Բանին :

Մաքրապէս օրինակի
Առաքելոցըն Քրիստոսի,
Որք ի ծովէն Տիբերական
Ի յերնայինսըն կոչեցան .
Անցին ընդ ծով աշխարհական,
Եւ ի Հողին մրկրրոտեցան . Տաց .

Յուրախութիւնսն անդրաւական
Ի հարսանիսն անապական՝
Զձեզ առաքեաց Հայրն փառաց
Հրաւիրատուք արտմականաց .

Սուրբ Հարսանեացն այն հայցեցէ՛ք
Էնդ ձեզ լինել մեզ պարակիրք . Տայ .

Նորոգողք աիեզերաց
Ի նախահօրրն յանցանաց ,
Նորափետուք զարդարեցիք ,
Զեկեղեցիս հեթանոսաց .
Պազատեցէք առ նոյն գըթած
Զմեզ նորոգել ի հոյ մեղաց . Տայ .

Շինող էիցրս համայնից
Արարածոց ի յանգոյից՝
Նոյն շինեցեր զՆեկեղեցի՝
Վէմդ ի վերայ վիմին բանի .
Էնդ եզեալ հիմունս ի նոր Սիովն
Ըզմեզ յօգեա՛ շինմամբ ի նայն .՝ Տայ .

Ուրախացաւ գնացիւք գետոց
Քաղաք ի քէն շինեալ Յիսուս ,
Յորմէ վըտակք շնորհաց հոսեն ,
Զողիս մարդկան առողանեն ,
Արբո՛ւ և մեզ ի ջրոյն կենաց
Հայցմամբ Հողոյն մատրուակաց .
Զի բանաւոր երկիրքս Քս
Պազարերի ի փառքս Քո :

ՈՒՐԲԱԹ

Վասն վեցերորդի աւուր Աւարչաւքեան,
եւ վասն վեցերորդի դարուն եւ ի Խաչե-
լուքեանն Քրիստոսի :

Զընանդուրժեալ բնութեամբ Քարույն
Ունել միայն զանճառ բարին ,
Այլ ստեղծեալ մարդ յիւր սրտակերին
Ի վեցերորդն առաւօտին ,
Եւ ի յերրորդ ժամ զԿողածինն
Ի յօգնութիւն ետ Հողածնին ,
Զորս ի Գրախաին եղ վայելել ,
Բայց ի պըտղոյն մահու արգել :

Պապանձեալ առ դատողին՝
Յետ յանցանաց Ազամբն հին ,
Զկինքն սրտաճառ եղեալ խաբման ,
Եւ Կինքն զօճքն դաւաճան .
Որով երկիրս այս անիծաւ ,
Փուչ ե տատասկ ի սմա բուսաւ ,
Վրճիս մահու մարդոյն տըւաւ .
Գառնալ ի նոց ուստի ստեղծաւ :

Զընջել փութայր Հայրըն փառաց
Ըզգիր պարտեաց մեր յանցանաց .
Որով զգեցաւ Որդին զըթած
Ի վեց դարուն զմարմին մեզաց .
Հօր հաճութեամբ ի մահ Խաչին
Եկրն կտմաւ ի յմարտաթին :

Գաւըն զենաւ ի ՚նին զատկին
Փոխան գառանցն օրինակին :

Ռահիւ լուսոյ պատուիրանին
Արդարութեան ճանապարհին ,
Բարձրանալով քո ի Խաչին
Բարձրացուցիք զմեզ ի յերկինս .
Քս անպատում խոնարհութեամբ ,
Եւ կամաւոր Խաչելութեամբ ,
Հաչտեա՛ց ընդ մեզ , Տէ՛ր , գթութեամբ ,
Եւ թո՛ղ զմեզս սղորմութեամբ :

Սոսկալից Սերովբէից
Եւ աճաւորըզ Քերովբէից .
Խոնարհեցար ի չարչարանս
Չարչարելի բնութեամբ մարդկան .
Ի Խաչին զմեզս բսպաներ
Եւ զգատակնիք մահու լուծեր .
Հաչտեա՛ց ընդ մեզ , Տէ՛ր գթութեամբ
Եւ թո՛ղ զմեզս սղորմութեամբ :

Վեհագոյն բնութեանց էից
Եւ արարիչըզ բոլորից .
Յորժամ ծագես զԽաչից նըչան
Ի պալլստեան քո միւտանդամ .
Ջերկրպաղուս այժմ հաւատով
Հուսանորեա՛ նորին լուսով .
Ձի համաձայն խաչազգեցիցն
Ըզջեզ օրհնեմք յաւիտենից :

Յ Ր Գ Ա Ր Ե Ի Ա Գ Ա Լ Թ Ն

Յարեւելից մինչ 'ի մուտս. 'ի Նիւսիսո՛յ և Նարաւոյ. ամենայն ազգ և լազինք, 'ի յօրՆութիւն նոր օրՆեցէք զարարիչն արարածոց. որ ծագեա՛ց զլոյս արեգականն այսօր յայնսարձս :

Եկեղեցի՛ք արգարոց. փասարանիչք ամենապարր երբորդութեանն. յաստօտքս յուսոյ զառատօտ խաղաղութեան Քրիստոս. գովեցէ՛ք բնդ Հօր և Հօգւոյն. որ ծագեա՛ց ըզլոյս գիտութեանն իւրոյ 'ի մեզ :

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Յարեւելից յարեւմուտս մանկուհիք Սիւթի, օրՆեցէք միշտ անդադար զծագողն յուսոյ :

Եկեղեցիք արգարոց և փասարանիչք. բարեբանեցէք որ ետ զիմաստքս յուսոյ :

Կ Ա Ր Ո Ձ

Ա Ղ Օ Թ Բ

Ս Ա Ղ Մ Ո Ս Ղ Թ .

Ե Ր Գ

ձցնաւ ս՛րք Աստուծոյ, և ժառանգորդք երկնից արքայութեանն, ս՛րք փոխանակեալք զանցուցոյս ասիք զանանցրն բարութիւնան. բարեխօսեցէք աս Տէր, փասն մանկանց եկեղեցւոյս :

Նահատակք պանծալիք, և սիրեցեալք ի յերկու
ուսոր հօրէն. ո՛րք մկրտեցա՛յք ընդ Քրիստոսի
արեամբ ձերով ի մահ խաչին. բարեխօսեցէք
առ Տէր վասն մանկանց եկեղեցւոյ :

Մարտիրո՛սք ցանկալիք, և օթեւանք Հոգւոյն
ճրջմարտութեան. ո՛րք յաղթեցիք հոգւով կարե
կաց և ցանկութեան. բարեխ.

Գովելի՛ք աշխարհի, և բաղձալիք վերնոցըն
պետութեանց. ո՛րք երանութեան մասին հա
սիք քան զամենայն սրղիս մարդկան. բարեխ.

Կամաւոր պատարագք, մանկունք տիօք և
կատարեալք իմաստութեամբ. ո՛րք փոխանակ
կաթին արբիք զգինին զմայլեցուցիչ. բարեխ.

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Ձգնաւորք ճրջմարտք վկայք Քրիստոսի.
բարեխօսեցէք առ Տէր վասն անձանց մերոց :

Նահատակք կենդանիք, սիրողք Քրիստոսի.
որք չարչարեցա՛յք մարմնով վասն անուանըն
Տեան :

Մարտիրոսք ցանկալիք մարդկան ըզձալիք.
հայցեցէք ի Սուրբ Հոգւոյն տալ մեզ զբարիս :

Գովելիք վերնոց պատուց. պարծանք աշխարհի.
խընդրեցէ՛ք զխաղաղութիւն տալ եկեղեցւոյ :

Կամաւոր սուրբ պատարագք, հասակաւ մանկունք. հայցեցէք լինել և մեզ ձեզ պատկակից :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ՔԱՐՈՋ

ԱՂԹՔ

ՍԱՂՄՈՍ ԿՐ.

Ե Ր Գ

Լո՛յս, արարիչ լուսոյ առաջին լոյս, բնակեալ ՚ի լոյս յանմատոյց, Հայր երկնաւոր. ՚ի դասուց լուսեցինացն օրհնեալ. ՚ի ծագել լուսոյ առաւօտուս, ծագեա՛ ի հոգիս մեր ըզլոյս քս իմանալի :

Լո՛յս, ՚ի լուսոյ ծագումն արեգակն արդար. անձառ ծրնունդ Հօր՝ Որդի. յառաջ քան դարեւանուն քո գովեալ ընդ Հօր. ի ծագել լու .

Լո՛յս, ՚ի Հօրէ բղխումն աղբիւր բարութեան, Հոգիդ Սուրբ Աստուծոյ, մանկունք եկեղեցոյ ընդ հրեշտակս ըզքեզ բարերանն. ի ծագել լու .

Լո՛յս, երբեակ և մի անբաժանելի Սուրբ երբարդութիւն. դքեզ ընդ երկնայնոցն երկրածինքս միշտ փառաւորեմք. ի ծագել լու .

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Անեղանելից Աստուած Հայր ամենակալ, ընկալ գողաչանքս մեր քոց պաշտօնէից :

Ի Հօրէ ծագումն անձառ, արեգակն արդար. ծագեա՛ ՚ի յանձինքս մեր զլոյսդ սղորթութեան :

74)

571

A II
59755

Ի Հօրե բզխեալ Հոգի, տղբւբ բարութեան.
յուսով քով լրցո՛ ըզմեզ յայսմ առաւօտուս :

Երեք անձինք և մի բնութիւն, մի Աստուածութիւն. գլեզ խոստովանիմք յաւէա Սուրբ Երրորդութիւն :

ՄԱՂԹԱՆՔ
ՔԱՐՈՋ
ԱՂՕԹՔ
ՍԱՂՄՈՍ ԻՐ.

Ե Ր Գ

ձանապարհ, և ճշմարտութիւն, և կեանք
Քրիստոս. առաջնորդեա՛ հոգւոց մերոց. յերկրէ
կիանէյ յերկինս :

Գուսն կենաց մրախց Յիսուս. մո՛յժ և զմեզ
սա Հայր քո և Հոգի, երզել միշտ բզխաու :

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

ձանապարհ, բարի Քրիստոս և ճշմարտութիւն,
առաջնորդ հոգւոց մերոց յերկրէ ՚ի յերկինս :

Գուսն կենաց մրախց Յիսուս. Աստուած
ճշմարիտ. մո՛յժ և զմեզ սա Հայրրդ քո. հոգւովրդ
սրբով :

ՄԱՂԹԱՆՔ
ՔԱՐՈՋ
ԱՂՕԹՔ

A II
59755

հայր
գովել

ՀԱՅ ԵՔԵՂ
ՍԱՂՄՈՍ
ԻՐ

ԳԱՆ Դիմնարար Գիտ. Գրար.

220059755